

»Mladi za napredek Maribora 2020«

37. srečanje

**ANALITIČNA PRIMERJAVA
FRANCOSKIH IN SLOVENSКИH
FRAZEMOV**

Raziskovalno področje: Tuji jeziki

Raziskovalna naloga

PROSTOR ZA NALEPKO

Avtor: KAJA CASSIOPEIA KRANER

Mentor: KARMEN KAUČIČ
Šola: II. GIMNAZIJA MARIBOR
Število točk: 160/ 170

Maribor, februar 2020

»Mladi za napredek Maribora 2020«

37. srečanje

**ANALITIČNA PRIMERJAVA
FRANCOSKIH IN SLOVENSКИH
FRAZEMOV**

Raziskovalno področje: Tuji jeziki

Raziskovalna naloga

PROSTOR ZA NALEPKO

Maribor, februar 2020

Vsebina

Kazalo tabel.....	9
POVZETEK.....	11
ZAHVALA.....	13
UVOD.....	1
Cilji.....	1
Hipoteze.....	1
TEORETIČNI DEL.....	2
FRAZELOGIJA KOT JEZIKOSLOVNA VEDA.....	2
TERMINOLOGIJA: POIMENOVANJE OSNOVNE ENOTE FRAZELOGIJE.....	2
OBLIKOVNE LASTNOSTI FRAZEMOV.....	3
VEČBESEDNOST.....	3
STRUKTURNA STALNOST.....	3
CELOVITOST POMENA.....	4
POMENSKE LASTNOSTI FRAZEMOV.....	5
NEPREDVIDLJIVOST OZ. NEMOTIVIRANOST POMENA.....	5
DENOTATIVNI IN KONOTATIVNI POMEN.....	5
TIPOLOGIJA FRAZEMOV.....	6
SLOVENŠČINA: POIMENOVANJE S FRAZ-.....	6
1. FRAZA.....	6
2. FRAZELOGIZEM.....	6
3. FRAZELOGEM.....	6
4. FRAZEM.....	6
5. IDIOM.....	6
FRANCOŠČINA: VEČJA RAZNOLIKOST V POIMENOVANJU.....	7
1. IDIOTIZEM.....	7
2. IZRAZ.....	7
3. USTALJENI IZRAZ.....	7
4. IDIOMATIČNI IZRAZ.....	7
5. FRAZEM.....	8
PRIMERJAVA FRANCOŠKE IN SLOVENSKE TIPOLOGIJE.....	9
EKVIVALENČNI MODEL PRIMERJAVE FRAZEMOV.....	10
POPOLNA FRAZELOŠKA EKVIVALENCA.....	10
DELNA FRAZELOŠKA EKVIVALENCA.....	10
NIČTA FRAZELOŠKA EKVIVALENCA.....	11

FRAZEMI S »KLJUČNO SESTAVINO« 'živali'	12
POPOLNA FRAZEOLŠKA EKVIVALENCA	12
1. 'chien qui aboie ne mord pas'	12
2. 'quand le chat n'est pas là, les souris dansent'	12
3. 'être libre comme un oiseau'	12
4. 'répéter comme un perroquet'	12
5. 's'entendre comme chien et chat'	12
6. 'salle comme un cochon'	12
7. 'avoir une mémoire d'éléphant'	12
8. 'dormir comme un loir'	12
DELNA FRAZEOLŠKA EKVIVALENCA	13
1. 'doux comme un agneau'	13
2. 'être serrés comme des sardines'	13
3. 'acheter chat en poche'	13
4. 'avoir un chat dans la gorge'	14
5. 'être myope comme une taupe'	14
6. 'faire un travail de fourmi'	14
7. 'être fier comme un paon'	14
8. 'faire le singe'	15
NIČTA FRAZEOLŠKA EKVIVALENCA	15
VSEBUJE ŽIVAL	15
6. 'être lent comme une tortue' (<i>dobesedno: biti počasen kot želva</i>)	16
NE VSEBUJE ŽIVALI	16
6. 'donner sa langue au chat' (<i>dobesedno: dati svoj jezik mački</i>)	16
FRAZEMI S »KLJUČNO SESTAVINO« 'deli telesa'	17
POPOLNA FRAZEOLŠKA EKVIVALENCA	17
1. 'ferme ta gueule'	17
2. 'avoir une langue pointue'	17
3. 'arriver les mains vides'	17
4. 'être tombé sur la tête'	17
5. 'perdre la tête'	17
6. 'avoir la tête dure'	17
7. 'avoir le mot au bout de sa langue'	17
8. 'compter sur les doigts d'une main'	17
9. 'avoir deux mains gauches'	17

10. 'avoir une pierre à la place du coeur'	17
DELNA FRAZEOLOŠKA EKVIVALENCA	18
1. 'avoir la tête dans les étoiles'	18
2. 'se creuser la tête'	18
3. 'ne plus savoir où donner de la tête'	18
4. 'avoir la tête sur les épaules'	19
5. 'donner un coup de main'	19
6. 'changer de main'	19
7. 'mettre la main à la poche'	19
NIČTA FRAZEOLOŠKA EKVIVALENCA	20
1. 'dormir sur ses deux oreilles' (dobesedno: spati na obeh ušesih)	20
4. 'avoir le coeur sur la main' (dobesedno: imeti srce na roki).....	20
5. 'casser la tête de quelqu'un' (dobesedno: zlomiti glavo nekoga)	20
FRAZEMI S »KLJUČNO SESTAVINO« 'barve'.....	21
POPOLNA FRAZEOLOŠKA EKVIVALENCA	21
1. BLANC.....	21
'c'est écrit noir sur blanc'	21
'passer une nuit blanche'	21
2. NOIR.....	21
'travailler au noir'	21
'avoir une caisse noire'	21
'avoir un humour noir'	21
'acheter au marché noir'	21
'connaître la magie noire'	21
3. ROUGE	21
'se fâcher tout rouge'	21
DELNA FRAZEOLOŠKA EKVIVALENCA	22
1. BLANC.....	22
'être blanc comme un linge'	22
'le manteau blanc'	22
2. NOIR.....	22
'broyer du noir'	22
'noir de monde'	23
3. ROUGE	23
'code rouge'	23

NIČTA FRAZEOLOŠKA EKVIVALENCA	23
1. BLANC	23
‘se faire des cheveux blancs’ (dobesedno: delati si bele lase)	23
2. NOIR.....	23
‘être noir’ (dobesedno: biti črn)	23
3. ROUGE	23
‘être sur la liste rouge’ (dobesedno: biti na rdeči listi).....	23
Francosko - slovenski SLOVAR:.....	24
METODOLOGIJA	27
RAZPRAVA	28
VREDNOTENJE HIPOTEZ	29
ZAKLJUČEK	30
IZBOLJŠAVA NALOGE	31
DRUŽBENA ODGOVORNOST.....	32
VIRI IN LITERATURA	33

Kazalo tabel

Tabela 1: Prikaz delno modificiranega frazema ' doux comme un agneau '	13
Tabela 2: Prikaz delno modificiranega frazema ' être serrés comme des sardines '	13
Tabela 3: Prikaz delno modificiranega frazema ' acheter chat en poche '	13
Tabela 4: Prikaz delno modificiranega frazema ' avoir un chat dans la gorge '	14
Tabela 5: Prikaz delno modificiranega frazema ' être myope comme une taupe '	14
Tabela 6: Prikaz delno modificiranega frazema ' faire eun travail de fourmi '	14
Tabela 7: Prikaz delno modificiranega frazema ' être fier comme un paon '	14
Tabela 8: Prikaz delno modificiranega frazema ' faire le singe '	15
Tabela 9: Prikaz delno modificiranega frazema ' avoir la tête dans les étoiles '	18
Tabela 10: Prikaz delno modificiranega frazema ' se creuser la tête '	18
Tabela 11: Prikaz delno modificiranega frazema ' ne plus savoir où donner de la tête '	18
Tabela 12: Prikaz delno modificiranega frazema ' avoir la tête sur les épaules '	19
Tabela 13: Prikaz delno modificiranega frazema ' donner un coup de main '	19
Tabela 14: Prikaz delno modificiranega frazema ' changer de main '	19
Tabela 15: Prikaz delno modificiranega frazema ' mettre la main à la poche '	19
Tabela 16: Prikaz delno modificiranega frazema ' être blanc comme un linge '	22
Tabela 17: Prikaz delno modificiranega frazema ' le manteau blanc '	22
Tabela 18: Prikaz delno modificiranega frazema ' broyer du noir '	22
Tabela 19: Prikaz delno modificiranega frazema ' noir de monde '	23
Tabela 20: Prikaz delno modificiranega frazema ' code rouge '	23

POVZETEK

Raziskovalne naloge z naslovom Analitična primerjava francoskih in slovenskih frazemov sem se lotila, ker me je francoski jezik od nekdaj privlačil, prav tako zanimivi so se mi zmeraj zdeli frazemi, torej je združitev obojega predstavljala »zame mamljivo ponudbo«.

V okviru raziskovalne naloge sem tako želela med seboj primerjati izbrane francoske in slovenske frazeme. V prvem delu naloge se tako posvečam teoretičnemu delu; pregledu frazeologije kot jezikoslovne vede ter terminologiji oz. poimenovanju osnovne enote frazeologije. Prav tako ob pregledu frazeologije, kakor je obravnavana v slovenskem in francoskem jezikoslovju, iščem vzporednice med le-tema. Pri raziskavi sem preučila tudi različne definicije osnovne frazeološke enote, ki sem jih nato med seboj primerjala, kjer je bilo to mogoče.

V nadaljevanju, v drugem delu naloge se posvečam metodologiji, po kateri sem kasneje v nalogi tudi analizirala in primerjala francoske in slovenske frazeme. Frazeme sem zbrala v treh kategorijah glede na frazeme s skupno nadpomenko 'živali', 'deli telesa' in 'barve'. Pri barvah sem se osredotočila na tri barve, ki so tako v francoskih in slovenskih frazemih najštevilčnejše zastopane: *blanc* oz. bela, *noir* oz. črna in *rouge* oz. rdeča. Te tri kategorije sem nato še podrobneje razdrobila z opiranjem na prej omenjeno trisopenjsko metodologijo - ekvivalenčni model primerjave frazemov, kjer sem frazeme med popolno, delno in ničto frazeološko ekvivalenco razdelila glede na to ali se pomen ekvivalenčnega frazema ohrani glede na izvorni frazem, ali pride do delne modifikacije in ali ekvivalenčni frazem ohrani ključno besedo (žival, del telesa ali barvo).

Pred začetkom raziskovanja sem si postavila tri hipoteze, v katerih sem predvidevala, da ne bo moč najti popolne frazeološke ekvivalence med francoskim in slovenskim jezikom, v kolikor pa bo najdena, bo to pri frazemih s »ključno sestavino« 'barve'. Največ delnih in ničtih frazeoloških ekvivalenc bo moč najti pri frazemih s »ključno sestavino« 'živali'.

Skozi raziskave nisem potrdila nobene svoje hipoteze. Prvo hipotezo (H1) sem lahko zagotovo ovrgla, saj sem uspela najti kar nekaj popolnih frazeoloških ekvivalenc med obema jezikoma. Druge (H2) in tretje (H3) hipoteze nisem mogla ovreči niti potrditi, saj bi moje odločanje temeljilo na negotovem indukcijskem sklepanju.

V zadnjem, tretjem delu naloge sem izdelala *francosko - slovenski frazeološki slovar*, ki je nastal kot končni izdelek analitične primerjave francoskih in slovenskih frazemov. Slovar je po obsegu skromen in predstavlja le vzorec slovarja ter je tako namenjen le boljšemu pregledu analiziranih primerjav frazemov v obeh jezikih, torej francoščini in slovenščini.

ZAHVALA

Za izjemno pomoč pri izdelavi raziskovalne naloge se zahvaljujem mentorici, ki mi je s svojimi nasveti, strokovnim znanjem, predvsem pa nenehno pripravljenostjo na zastavljena vprašanja, močno olajšala potek dela, me spodbujala ter nalogo navsezadnje še lektorirala.

Zahvaljujem se tudi koordinatorici raziskovalnega dela na šoli, ki me je skrbno sproti obveščala o poteku raziskovalnega dela ter mi s tem olajšala proces izdelave naloge.

Navsezadnje se bi rada zahvalila tudi prijaznim uslužbencem šolske knjižnice, ki so mi bili zmeraj pripravljeni pomagati pri izbiri literature in kasneje navajanju te literature.

UVOD

Cilji

Namen raziskovalne naloge je bil preučiti francoske in slovenske frazeme ter jih med seboj tudi primerjati, pri tem pa izbrati nabor francoskih frazemov in jim poiskati slovenske ekvivalenčne frazeme.

Pri delu sem se želela podrobneje seznaniti s frazeologijo nasploh ter s frazeologijo slovenskega in francoskega jezika. S tem sem želela potegniti rdečo nit med obema frazeologijama ter z njunim primerjanjem določiti primarne razlike in podobnosti med njima.

Kar se tiče analitične primerjave frazemov obeh jezikov, sem s primerjanjem francoskih frazemov, z že vnaprej določeno »ključno sestavino« (živali, deli telesa, barve), želela ugotoviti njihovo ekvivalenco z domačimi frazemi iz slovenskega jezika, s prav tako vnaprej določeno »ključno sestavino« (živali, deli telesa, barve).

S primerjavo sem prav tako želela ugotoviti ali je popolna frazeološka ekvivalenca (popolno ujemanje v pomenu in »ključni sestavini«) med jezikoma iste jezikovne družine (indoevropski jeziki), vendar različne jezikovne skupine (francoščina - romanska jezikovna skupina, slovenščina - slovanska jezikovna skupina) sploh mogoča.

Hipoteze

Pred začetkom raziskovanja sem oblikovala in si postavila naslednje hipoteze:

H1: Glede na to, da jezika ne spadata v isto jezikovno skupino (francoščina - romanski jezik, slovenščina - slovanski jezik), med izbranimi frazemi, v nobeni izmed kategorij (živali, deli telesa, barve), ne bo moč najti popolne frazeološke ekvivalence oz. bo zelo redka.

H2: Največ primerov popolne frazeološke ekvivalence bo moč najti v kategoriji 'barv', saj je pomen barv po vsem svetu skorajda univerzalen (rdeče - agresija / jeza, pomembno, itd.).

H3: Največ delnih in ničtih frazeoloških ekvivalenc bo moč najti v kategoriji 'živali', saj v različnih kulturah, živalim pripisujemo različne lastnosti.

- primer: '**rat de bibliothèque**' in '**knjižni molj**'
= v francoskem jezikoslovju goreče navdušenje nad branjem pripisujejo podganam, v slovenskem jezikoslovju pa moljem.

TEORETIČNI DEL

FRAZEOLOGIJA KOT JEZIKOSLOVNA VEDA

Frazeologija je jezikoslovna disciplina o frazeoloških enotah., predstavlja pa tudi zbir vseh frazeoloških enot. Obravnavamo jo lahko v širšem ali ožjem smislu. K prvemu spada vse gradivo, ki temelji na stalnih besednih zvezah vseh tipov, v drugem pa stalne besedne zveze zahtevajo tudi nemotiviranost frazeološkega pomena.

TERMINOLOGIJA: POIMENOVANJE OSNOVNE ENOTE FRAZELOGIJE

V jezikoslovni terminologiji za poimenovanje osnovne enote frazeologije najdemo kar nekaj izrazov. Trenutno se v posameznih jezikih uporabljajo termini, ki izhajajo iz korena *idiom-*, tega v glavnem rabi angleško in francosko jezikoslovje ter termin iz *fraz-*, ki ga večinoma uporablja slavistično jezikoslovje in z njim tudi slovensko. Razlogi za dvojnost v poimenovanju naj bi izhajali iz lastnosti frazeološke enote, ki jo posamezno jezikoslovje vidi kot pomembnejšo.

V prispevku *Idiomatska beseda ali frazeološka enota* piše, da *fraz-* izpostavlja način povedanega v smislu 's katerim izrazi', *idiom-* pa v smislu 's kakšnimi posebnimi, nenavadnimi pomeni' (Križišnik 2010: 84 - 85). Lahko torej rečem, da je v prvem bistvo opazovanja izraz oz. oblika, v drugem pa pomen.

Besedi *idioma* in *phrasis* sta grškega izvora, prva pomeni posebnost, svojskost, čudaškost, druga pa način izražanja oziroma izraz. Tako naj bi razumevanje nenavadnosti (nemotiviranosti) pomena kot temeljne lastnosti vodilo v rabo terminov iz *idiom-*, poudarjanje stalnosti, več besednosti in ostalih oblikovnih značilnosti pa v rabo terminov iz *fraz-* (Križišnik 2010: 84 - 85).

V nekaterih jezikih zasledimo tudi uporabo obeh korenov. Tu gre omeniti zavzemanje češkega jezikoslovca Františka Čermáka za uveljavitev frazeološke teorije, v kateri preplete obe poimenovanji, tako da osnovno enoto imenujemo IF:

- F pomeni frazem in se nanaša na izrazno plat enote,
- I pa idioma, ker se nanaša na njeno pomensko plat (KRŽIŠNIK 2010: 87)

OBLIKOVNE LASTNOSTI FRAZEMOV

Kot pišejo različni avtorji, je za frazem ugotovljenih veliko lastnosti, Gonzales Rey (2002: 135) jih našteje preko dvajset. Pri pregledu tako slovenskih kot francoskih avtorjev lahko ugotovimo tri bistvene lastnosti, ki so skupne slovenskim kot tudi francoskim frazemom. Te so **večbesednost** '*polylexicalité*', **strukturna stalnost** '*figement lexical*' in **celovitost pomena** oz. neizpeljivost pomena iz vsote pomenov sestavin '*sens global*'.

VEČBESEDNOST '*polylexicalité*'

Večbesednost je lastnost, ki razmeji frazeme in stalne besedne zveze od besed. Mejo med besedo in besedno zvezo predstavljajo tako imenovani **minimalni frazemi**. To so frazemi s samostalniško '*čez glavo*', pridevniško '*brez nadaljnjega*', prislovno '*za vedno*' ali glagolsko '*ušpičiti jih*', jedrno sestavimo (Babič 2008: 52).

Frazem sestavljata vsaj dve sestavini, zanj je torej značilna **večbesednost** ali nadbesednost. V slovenščini frazem nikoli ni samo ena beseda (Nedelko 2006: 23)

Enako trdijo za francoščino različni avtorji: o večbesednosti ne moremo govoriti pri različnih zloženkah (Gross 1996: 9), četudi so zapisane z vezaji ali apostrofi '*un tire-bouchon*' (odpirac oz. dobeseden prevod '*vleče zamašek*') (Náray-Szabó 2002: 72).

STRUKTURNA STALNOST '*figement lexical*'

Zgradba oziroma struktura frazema je stalna. Tako ima vsak frazem svojo stalno obliko, ki jo imenujemo **invariantna** oblika (Čermák 1985: 184 v Kržišnik 1988: 55). Invariantna oblika je nezaznamovana oziroma nevtralna. V največ primerih jo pri samostalniških in glagolskih frazemih najdemo zapisano v obliki nedoločnika oziroma imenovalnika (Kržišnik 1988: 55). Če se frazem poleg invariantne oblike rabi tudi v drugih oblikah, te poimenujemo **variante**, ki so prav tako kot invariante ustaljen oblika rabe istega frazema, v njih pa je navadno modificirana ena izmed sestavin frazema (Kržišnik 1988: 56). V francoščini se skupaj z variantami omenja tudi termin **stopnja stalnosti** (francosko *le degré du figement*). Strukturna stalnost je namreč lahko večstopenjska, kar pomeni, da nekatere komponente frazema lahko zamenjamo, ne da bi se pri tem bistveno spremenil pomen frazema. Nekateri frazemi pa imajo vse komponente stalne in jih ni mogoče menjati, torej imajo višjo stopnjo stalnosti (Gonzalez Rey 2002: 135 – 137).

Francoščina za pojem stalnosti uporablja termin *figement* (Gross 1996: 15 – 16). V francoski frazeologiji se kot poskus definicije strukturne stalnosti uvaja koncept Gastona Grossa poimenovan »**razred predmetov**« (francosko *les classes d'objets*), ki naj bi uvedel klasifikacijo besed glede na njihove semantične lastnosti (Náray-Szabó 2002: 73).

CELOVITOST POMENA

Idiomatičnost ali neizpeljivost pomena, imenovana tudi motiviranost pomeni, da pomen frazema ne moremo razbrati iz pomenov njegovih sestavin. Glede na stopnjo neizpeljivosti oziroma idiomatičnosti pomena frazema na podlagi pomena njegovih posameznih slovarskih sestavin ločimo **sestave**, **skupe**, **sklope** in **zrasleke**.

Pri prvih, **sestavah** je pomen frazema enak vsoti pomenov posameznih njegovih sestavin '*osnovna šola*' (Toporišič 1974: 275).

Pri **skupih** imajo posamezne besede čisto poseben, enkraten pomen '*kriva prisega*' (Toporišič 1974: 275).

Sklopi so frazemi s prenesenim pomenom '*zavihati si rokave*', kar po SSF pomeni z vnemo, prizadevnostjo (začeti) delati. (Toporišič 1974: 275).

Zrasleki pa so stalne zveze, katerih pomena niti približno ne moremo uganiti iz besed, ki ga tvorijo '*iti rakom žvižgat*', kar po SSF pomeni biti zaman, brez uspeha; propasti; umreti, ubiti se (Toporišič 1974: 275).

Pomen frazema torej ni motiviran iz seštevka pomenov (njegovih) sestavin. To pomensko lastnost označujemo kot **frazeološki pomen** (Jakop 2005: 41).

Pojavlja se tudi poimenovanje **preneseni pomen** celotne besedne zveze, ki pa velja le za sklopovske frazeme. Besedna zveza '*nastaviti zanko*' ima kot prosta slovarsko docela predvidljiv pomen, ki pa je različen od frazeološkega. Gre za metaforične frazeme (Toporišič 1974: 275).

POMENSKE LASTNOSTI FRAZEMOV

NEPREDVIDLJIVOST OZ. NEMOTIVIRANOST POMENA

Tako v slovenski kot v francoski literaturi o frazeologiji je kot glavna semantična lastnost opisana nemotiviranost oz. celovitost pomena frazema. V slovenski literaturi o frazeologiji KRŽIŠNIK govori o celovitosti oziroma integralnosti pomena frazema (KRŽIŠNIK 1988: 62), v francoski literaturi o frazeologiji pa Náray-Szabó razpravlja o celostnem pomenu frazema '*un sens global*' (Náray-Szabó 2002: 73). Pomen frazema ni izpeljiv iz vsote pomenov njegovih sestavin, zaradi česar ga lahko razumemo le kot celoto (Čermák 1985: 189 – 190).

DENOTATIVNI IN KONOTATIVNI POMEN

Jezikovne enote imajo lahko poleg **denotativnega** (pomen besede, izraza, ki ni čustveno obarvan, osebno obarvan) tudi **konotativni** (pomen besede, izraza, ki je zlasti čustveno, osebno obarvan) pomen. Pri frazemih pa so konotativne pomenske lastnosti sestavin še zlasti izrazite (KRŽIŠNIK 1988: 63). KRŽIŠNIK po Čermáku navaja tri glavne skupine konotativnih lastnosti, značilnih za frazeme (Čermák 1985: 192 – 194 v Kržišnik 1988: 64):

- **EKSPRESIVNOST** je pomenska lastnost frazemov, s katero vzpostavljamo neko čustveno razmerje do tistega, kar je s frazedom poimenovano (predmetnost, pojmovnost, dejanje, stanje, lastnost itd.). Glede na stopnjo ekspresivnosti frazeologijo delimo na *jedrni* in *obrobni* del, pri čemer so v jedrnem delu idiomatične stalne zveze z ekspresivnostjo, v obrobem delu pa brez nje (KRŽIŠNIK 1988: 63).
- **SIMBOLIČNOST** je lahko povezana s simboličnim pomenom sestavin, na primer z asociacijami, ki jih ima neka sestavina v jeziku - npr. *pes* je v nekaterih jezikih, tudi v slovenščini, asociacija za *slabo življenje* (KRŽIŠNIK 1988: 63).
- **EVALVACIJSKOST** izraža stališče govorca na lestvici '*dober - slab*'. Izraža torej govorcevo pozitivno ali negativno stališče na povedano - npr. frazema *izdihniti dušo* in *stegniti se* imata enak denotativni pomen '*umreti*', vendar je pri prvem vrednotenjska pomenska sestavina pozitivna, pri drugem pa negativna (KRŽIŠNIK 1988: 65).

V francoski literaturi o frazeologiji Alan Rey izpostavlja **konotativno** vrednost kot dodatno lastnost frazemov, nekateri avtorji govorijo zgolj o njihovi ekspresivnosti. Rey trdi, da denotativna vrednost frazema ostaja relativno ustaljena v daljšem časovnem obdobju, medtem ko naj bi se konotativna vrednost spreminjala glede na dobo, na znanje in na (zunajjezikovne) reference uporabnikov (Rey 1994: XI).

TIPOLOGIJA FRAZEMOV

SLOVENŠČINA: POIMENOVANJE S FRAZ-

Slovensko jezikoslovje, ki je s terminološkega vidika izhajalo iz ruskega, in je tako prevzelo tudi poimenovanje s *fraz-*, navaja sledeče variante termina:

1. FRAZA

SSKJ iz leta 1970 frazeološko enoto imenuje **fraza**, prav tako jo imenuje tudi Josip Pavlica v *Frazeološkem slovarju v petih jezikih* iz leta 1960. Vendar to poimenovanje ovrže že Toporišič, ki je o tem prvič pisal v članku *K izrazju in tipologiji slovenske frazeologije* (1974), ki se z rabo termina ne strinja, saj naj bi zvenel preveč negativno. Drugi razlog, zakaj se termin ni obdržal, je raba tega istega termina v pretvorbeni slovnici za poimenovanje osnovne enote slovnice.

2. FRAZELOGIZEM

Termin **frazeologizem** prihaja iz ruskega jezikoslovja, vendar ga pri nas Toporišič uporabi v drugačnem pomenu, in sicer kot frazeološko varianto. Tako uporabi *na vse kriplje* in *na vse pretege* (Toporišič 1974: 273). Termin se je kljub neprimernosti obdržal vse do leta 1987 (KRŽIŠNIK 2013: 19).

3. FRAZEOLOGEM

Termin **frazeologem** uvede Toporišič (1974), vendar je ta, kot že rečeno, ne zgolj v neskladju s poimenovanjem ostalih osnovnih jezikoslovnih enot, temveč tudi v neskladju s poimenovanji v drugih (ne)slovanskih jezikih, Termin se je kljub neprimernosti obdržal vse do leta 1987 (KRŽIŠNIK 2013: 19).

4. FRAZEM

Termin **frazem** je v slovenskem jeziku prvič uporabljen leta 1987 v članku Erike KRŽIŠNIK *Prenovitev kot inovacijski postopek*. Ta je nato počasi nadomestil frazeologem, saj se zdi primernejši tudi glede na to, da ima sistematsko končnico *-em* na isti ravni kot ostale osnovne jezikoslovne enote: fonem, morfem, leksem... (KRŽIŠNIK 2013: 17 - 21).

5. IDIOM

Kljub temu, da je termin **idiom** uporabljen predvsem v angleško in francosko jezičnem jezikoslovju, kjer meje med besedami niso tako jasne kot v slovanskih jezikih, ga najdemo tudi v slovenščini kot poskus združevanja terminologij s *fraz-* in *idiom-*. Polona Gantar na primer uporablja tudi termin **idiom**. Idiomatiko razumemo kot del frazeologije, kjer so popolnoma nemotivirane frazeološke enote imenovanje idiomi. (KRŽIŠNIK 2013: 84) v opombi 6).

Strukture s stavkom tipa "*Kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima*" je poimenoval **rečenica**, ki jih dalje loči še na pregovore, reke, izreke in prilike. Preostale, s stavkom tipa "*na vse kremplje*", pa poimenuje **reklo**.

Za osnovno enoto frazeologije v ožjem smislu Polona Gantar uporablja izraz **frazeološka enota**, navaja pa tudi izraza **frazem** in **stalna besedna zveza**.

FRANCOŠČINA: VEČJA RAZNOLIKOST V POIMENOVANJU

Francoska frazeološka terminologija se zdi precej manj enotna, saj različni avtorji uporabljajo večje število različnih terminov, v primerjavi s temi, ki jih uporabljamo v slovenskem jeziku.

1. **IDIOTIZEM** '*idiotisme*'

Gross razlaga idiotizem kot sekvenco, ki je ni mogoče dobesedno prevesti v tuj jezik, ne da bi bila pri tem s skladijskega ali s semantičnega vidika spremenjena. Pri tem opozori na termin **vezani izrazi** (francosko *énoncés liés*), ki naj bi bili lastni vsakemu jeziku in ki se jih mora tuji govorec naučiti na pamet. Njihova posebnost je, da so lahko skladijsko kot tudi semantično popolnoma običajni. Glede na jezik govorca imenujemo te izraze anglicizem, germanizem ... (Gross 1996: 6).

Raba tega izraza je bila odsvetovana s preprostim argumentom: Rey ga imenuje »izraz, ki jezi« (fr. »*forme fâcheuse*«), saj ima v francoščini namreč idiotizem tudi drugi pomen, enak kot v slovenskem jeziku – mentalna zaostalost ali neumnost (Rey 1994: VI.).

2. **IZRAZ** '*locution in expression*'

Gross za opis stalnosti (francosko *figement*) uporablja termin '*locution*', ki zanj pomeni vse skupine besed, katerih posamezni elementi ne morejo biti aktualizirani (Gross 1996: 7).

Zgoraj opisana Grossova definicija *locution* pa ne ustreza definicijam nekaterih drugih avtorjev, saj termin '*locution*', tako kot pomensko bližnji mu termin '*expression*', po navadi srečujemo v kombinaciji z enim od terminoloških pridevnikov '*phraséologique*', '*idiomatique*', '*figée*', '*verbale*' ...

Alain Rey '*locution*' in '*expression*' uporablja v zvezi s stalnimi zaporedji besed, katerih pomena ni moč predvideti. Za ta zaporedja besed uvede omenjena termina, ki jih v slovenščino lahko oba prevedemo kot **izraz**, Rey pa jih med sabo razlikuje tako, da se zateče k etimologiji, pri čemer ugotovi, da:

- '*locution*' pomeni način rekanja (francosko *manière de dire*), način, »ki organizira govor tako, da ta postane funkcionalna oblika«,

- '*expression*' pomeni način izražanja (francosko *manière d'exprimer quelque chose*). Ta naj bi bil tvorjen preko metafore, metonimije ali katere druge govorne figure kot stilno oziroma retorično sredstvo (Rey 1994: V, VII).

3. **USTALJENI IZRAZ** '*expression figée*'

Veliko jezikoslovcev imenuje frazeološko enoto '*expression figée*', saj gre za kombinacijo:

- samostalnika '*expression*' z zgoraj opisanim pomenom
- pridevnika '*figée*', ki pomeni stalnost (M. in G. Gross 1996: 8).

4. **IDIOMATIČNI IZRAZ** '*expression idiomatique*'

Isabel Gonzalez Rey zagovarja izbiro termina idiomatični izraz, saj naj bi ta opisoval dve značilnosti frazeološke enote:

- samostalnik '*expression*' pomeni način, na katerega je nekaj povedano in se torej nanaša na oblikovno plat frazeološke enote.
- pridevnik '*idiomatique*' pa se nanaša na njeno pomensko plat. Izpostavlja posebnost njenega pomena, hkrati pa nakazuje, da je idiomatični izraz lasten nekemu določenemu jeziku (in zgolj temu).

Gonzalez Rey opozori, da se prav zaradi tega dvojnega pomena frazeološka enota uvršča v samo središče jezika, saj prinaša hkrati znotrajjezikovno (interlingvistično) in medjezikovno (intralingvistično) dimenzijo (Gonzalez Rey 2002: 134).

5. **FRAZEM** '*phrasème*'

V Franciji potekajo živahne razprave o poimenovanju frazeološke enote. Kot piše Gréciano, naj bi se termin *phrasème* ustalil, ko ga je uporabil Mel'čuk leta 1995 med predavanjem ob predstavitvi svojega francosko-angleškega slovarja (Gréciano 2000: 92).

PRIMERJAVA FRANCOSKE IN SLOVENSKE TIPOLOGIJE

Ob pregledu literature o tipologijah frazemov v obeh jezikih lahko najdemo veliko vzporednic: morfosintaktična delitev je tako rekoč enaka, le da v francoščini ne najdemo enovitih poimenovanj za razlikovanje med *stavčnimi* in *nestavčnimi* frazemi, kot sta to pri nas '*rečenica*' in '*reklo*'.

Prav tako podobni sta si tipologiji frazemov glede na *motiviranost pomena*. Razlika v tipologijah je v tem, da se v francoščini ne loči posebej med '*sklopi*' in '*zrasleki*' (siceršnja podobnost lahko verjetno pripišemo skupnemu teoretičnemu izhodišču, tj. strukturalizmu). Kar se tiče razlikovanja med *frazeologijo* in *idiomatiko*, ki je zastopano v različno veliki meri v obeh jezikih, lahko v slovenskem prostoru govorimo o tujejezičnem angleškem oziroma ameriškem vplivu. V francoščini pa se termina '*idiome*' in '*idiomatique*' rabita že zelo dolgo, sprva v povezavi z jezikovnimi posebnostmi pri govoru neke osebe, kar se je nato preneslo na rabo v skupnosti in nazadnje ostalo v jeziku kot »poseben« izraz.

Več razlik med francosko in slovensko tipologijo lahko opazimo pri poimenovanjih (v obeh jezikih in znotraj njih):

za francosko frazeologijo je narejena bolj *detajlirana* delitev frazemov. Delno je to posledica upoštevanje frazeologije v širšem smislu (s tem mislimo na vključevanje glagolskih perifraz, ki jih lahko razumemo kot enega izmed tipov slovenskih sestav, ter leksikalnih afinitet, ki so s strukturnega vidika še nekoliko manj ustaljene kot ostale frazeološke enote). A natančnejšo delitev lahko v francoščini opazimo tudi v skupini, ki jo Bárdosi imenuje *idiomatične kombinacije*, in jo lahko štejemo za frazeologijo v ožjem smislu (opozoriti pa je treba, da lahko za Bárdosijeva poimenovanja najdemo tudi *slovenske ustreznice*).

Kar torej v slovenskem jezikoslovju manjka, ni natančnejša delitev, temveč *zbir vseh tovrstnih poimenovanj na enem mestu*.

EKVIVALENČNI MODEL PRIMERJAVE FRAZEMOV

Ekvivalenčni model je ena izmed teorij primerjave frazemov. Uporaben naj bi bil za »vzpostavitev razmerij med frazemi v izvirnem in ciljnem besedilu« (Nedelko 2006: 138). V skladu z različnimi terminologijami naj bi ekvivalenca pomenila enakovrednost oziroma primerjalno ustreznost. V slovenski terminologiji Vevar ekvivalenco definira kot »relativno dosegljivo enakovrednost v primerjalni praksi« (Vear 2001 v Nedelko 2006: 151). V francoskem jezikoslovnem prostoru pa Vinay in Darbelent trdita, da »ekvivalentno besedilo temelji na ekvivalentni situaciji, ne glede na zgradbo« (Vinay in Dearbelnet 1958: 22 v Nedelko 2006: 155).

Večina teorij navaja tristopenjsko tipologijo ekvivalentnosti.

Te stopnje so: **popolna**, **delna** in **ničta** ekvivalenca. Glede na oblikovne in pomenske lastnosti frazema lahko postavimo kriterije za določanje frazeoloških ekvivalenčnih stopenj. Frazeme v izvirnem in ciljnem jeziku primerjamo glede na skladijsko in leksikalno zgradbo ter glede na denotativni (pomen besede, izraza, ki ni čustveno obarvan, osebno obarvan) in konotativni (pomen besede, izraza, ki je zlasti čustveno, osebno obarvan) pomen (Nedelko 2006: 162).

POPOLNA FRAZEOLŠKA EKVIVALENCA

Popolna ekvivalenca pomeni »oblikovno in pomensko prekrivnost frazema v izvirnem in ciljnem jeziku tako na slovarski kot tudi na besedilni ravni« (Nedelko 2006: 175). Dovoljene pa so jezikovno tipološke razlike, ki so posledica različnih slovničnih pravil obeh jezikov, na primer *les mains vides* (dobeseden prevod: rok praznih) in *praznih rok*; tu gre za zaporedje med jedrom in določilom, ki je, če je pridevniško, v slovenščini vedno na levi strani, v francoščini pa večinoma na desni. Do popolne ekvivalence pride zaradi zunajjezikovnih (med jezikovni stiki in vplivi) in znotrajjezikovnih (posledica univerzalnih jezikovnih značilnost, ne pa posebnost posameznega jezika) dejavnikov (Jesenšek 2003 v Nedelko 2006: 178).

Primerjalni postopek, ki se uporablja pri popolni ekvivalenci, je zamenjava (Nedelko 2006: 175 – 180).

DELNA FRAZEOLŠKA EKVIVALENCA

Pri delni ekvivalenci prihaja do razlik na oblikovni in na pomenski ravni. Pogoja, da lahko govorimo o delni ekvivalenci, pa sta: »primerjalni ekvivalent mora imeti v ciljnem jeziku status frazema« in »frazem v izvirnem jeziku in primerjalni ekvivalent v ciljnem jeziku morata imeti enak denotativni pomen ali pa mora obstajati vsaj besedilna ekvivalenca« (Higi-Wydlar 1989: 185 v Nedelko 2006: 181).

Glede na omenjene tipe razlik lahko delne ekvivalence delimo v več podskupin.

- V prvi podskupini govorimo o ekvivalenci, kjer imata frazema enak denotativni in konotativni pomen, razlikujeta pa se z oblikovnega vidika; prihaja do delne oblikovne neprekrivnosti z majhnimi ali večjimi razlikami v skladijski in leksikalni zgradbi, na primer: francoski frazem *des quatre coins du monde* (dobeseden prevod: iz štirih kotov

sveta 'od povsod') je delno ekvivalenten s slovenskim frazemom z *vseh koncev in krajev* 'od povsod'. Večje razlike v zgradbi so pri frazemih *ni faire ni une ni deux* (dobeseden prevod: ne narediti ne ena ne dve, 'ne odlašati') in *kot bi mignil* 'izraža veliko hitrost dejanja', njuna pomena pa sta prekrivna.

- V drugi podskupini pa sta izraza pomensko ne prekrivna, pri čemer sta lahko oblikovno prekrivna, delno prekrivna ali ne prekrivna (Nedelko 2006: 180 – 182). Primer take ekvivalence sta frazema *avoir la tête dure* (dobeseden prevod: imeti trdo glavo 'biti trmast') in *imeti trdo glavo*, pomeni 'težko se učiti'.

Primerjalna postopka, ki jih uporabljamo pri delni ekvivalenci, sat delna zamenjava in frazeološka interpretacija. Slednja pomeni, da ekvivalenta ni moč najti v dvojezičnem slovarju, temveč se ga moramo domisliti iz lastnega mentalnega slovarja (Nedelko 2006: 191).

NIČTA FRAZEOLŠKA EKVIVALENCA

Ničta ekvivalenca pomeni, da na jezikovno sistematski ravni ne obstaja popolno ali delno ekvivalenčno razmerje med frazemi v izvornem in ciljnem besedilu. Frazem je v tem primeru primerjan s sistematskim ali besedilnim ne frazeološkim enobesednim ali prosto besednozveznim primerjalnim ekvivalentom. Primerjalni postopek, ki se v tem primeru uporablja, je nevtralizacija I in II (Nedelko 2006: 196).

FRAZEMI S »KLJUČNO SESTAVINO« 'živali'

POPOLNA FRAZEOLŠKA EKVIVALENCA

Pod **popolno frazeološko ekvivalenco**, sem uvrstila francoske frazeme, katerim sem v slovenskem jeziku našla popolno ekvivalenco. To so frazemi, katerih prevod iz francoskega v slovenski jezik, ima dobeseden prevod. V ekvivalenčnem frazemu se torej ohrani pomen frazema ter uporabljena žival.

1. **'chien qui aboie ne mord pas'**
 - *'pes, ki laja ne grize'*
2. **'quand le chat n'est pas là, les souris dansent'**
 - *'kadar mačke ni doma, miši plešejo'*
3. **'être libre comme un oiseau'**
 - *'biti svoboden kot ptica'*
4. **'répéter comme un perroquet'**
 - *'ponavljati kot papiga'*
5. **'s'entendre comme chien et chat'**
 - *'razumeta se kot pes in mačka'*
6. **'salle comme un cochon'**
 - *'umazan kot pujs/praišč'*
7. **'avoir une mémoire d'éléphant'**
 - *'imeti spomin kot slon'*
8. **'dormir comme un loir'**
 - *'spati kot polh'*

DELNA FRAZEOLOŠKA EKVIVALENCA

Pod **delno frazeološko ekvivalenco**, sem uvrstila francoske frazeme, katerim v slovenskem jeziku nisem uspela najti popolne ekvivalence, temveč le delno. To so frazemi, katerih prevod iz francoskega v slovenski jezik, nimajo dobesednega prevoda. V ekvivalenčnem frazemu se torej ohrani pomen frazema ter uporabljena žival, kar pomeni, da se je ekvivalenčni frazem delno modificiral.

1. 'doux comme un agneau'

- 'krotek kot jagnje'

Tabela 1: Prikaz delno modificiranega frazema 'doux comme un agneau'

beseda uporabljena v francoskem jeziku	dobeseden prevod besede iz francoskega frazema	beseda uporabljena v slovenskem frazemu
doux	mil	krotek

2. 'être serrés comme des sardines'

- 'biti nagneten kot sardine'

Tabela 2: Prikaz delno modificiranega frazema 'être serrés comme des sardines'

beseda uporabljena v francoskem jeziku	dobeseden prevod besede iz francoskega frazema	beseda uporabljena v slovenskem frazemu
serrés 'serrer'	stisnjen 'stiskati'	nagneten

3. 'acheter chat en poche'

- 'maček v žaklju'

Tabela 3: Prikaz delno modificiranega frazema 'acheter chat en poche'

beseda uporabljena v francoskem jeziku	dobeseden prevod besede iz francoskega frazema	beseda uporabljena v slovenskem frazemu
en poche	v žepu	v žaklju

4. **‘avoir un chat dans la gorge’**

- *'imeti žabo v grlu'*

Tabela 4: Prikaz delno modificiranega frazema *‘avoir un chat dans la gorge’*

beseda uporabljena v francoskem jeziku	dobeseden prevod besede iz francoskega frazema	beseda uporabljena v slovenskem frazemu
un chat	mačka	žaba

5. **‘être myope comme une taupe’**

- *'slep kot krt'*

Tabela 5: Prikaz delno modificiranega frazema *‘être myope comme une taupe’*

beseda uporabljena v francoskem jeziku	dobeseden prevod besede iz francoskega frazema	beseda uporabljena v slovenskem frazemu
myope	kratkoviden	slep

6. **‘faire un travail de fourmi’**

- *'delaven kot mravlja'*

Tabela 6: Prikaz delno modificiranega frazema *‘fair eun travail de fourmi’*

beseda uporabljena v francoskem jeziku	dobeseden prevod besede iz francoskega frazema	beseda uporabljena v slovenskem frazemu
un travail	delo	delaven

7. **‘être fier comme un paon’**

- *'prevzeten kot pav'*

Tabela 7: Prikaz delno modificiranega frazema *‘être fier comme un paon’*

beseda uporabljena v francoskem jeziku	dobeseden prevod besede iz francoskega frazema	beseda uporabljena v slovenskem frazemu
fier	ponosen	prevzeten

8. 'faire le singe'

- 'biti kot opica'

Tabela 8: Prikaz delno modificiranega frazema 'faire le singe'

beseda uporabljena v francoskem jeziku	dobeseden prevod besede iz francoskega frazema	beseda uporabljena v slovenskem frazemu
faire	delati	biti

NIČTA FRAZEOLOŠKA EKVIVALENCA

Pod **ničta frazeološko ekvivalenco**, sem uvrstila francoske frazeme, katerim v slovenskem jeziku nisem uspela najti nikakršne ekvivalence. To so frazemi, ki jih v primeru prevoda iz francoskega v slovenski jezik in obratno, ne bi uspela prevesti, saj med njimi ni nikakršne ekvivalence. V ekvivalenčnem frazemu se torej ohrani pomen frazema, vendar se poimenovanje za žival več ne ujema z izvirnim frazemom oz. žival v ekvivalenčnem frazemu ne nastopa več.

VSEBUJE ŽIVAL

1. **'chien en vie vaut mieux que lion mort'** (dobesedno: pes pri življenju gre bolje kot mrtev lev)
= la vie est le premier des biens
 - boljše vrabec v roki kot golob na strehi
= bolje je izkoristiti, sprejeti obstoječe stanje kot težiti k boljšemu, a težko dosegljivemu
2. **'les loups ne se mangent entre eux'** (dobesedno: volkovi se jedo med seboj)
= les scélérats ne s'attaquent pas mutuellement.
 - vrana vrani ne izključe oči
= kadar si ljudje istega poklica, iste stroke ali enakih interesov v spornih zadevah oz. situacijah izražajo solidarnost in se med seboj ščitijo
3. **'rat de bibliotheque'** (dobesedno: podgana iz knjižnice)
= personne qui est passionnée par la lecture
 - knjižni molj
= goreč bralec knjig
4. **'avoir des yeux d'aigle'** (dobesedno: imeti oči orla)
= avoir une très bonne vue
 - imeti sokolje oko
= imeti zelo dober vid
5. **'avoir froid de canard'** (dobesedno: imeti mraz race)
= avoir un froid vif
 - zebe me kot psa
= zelo je hladno / mrzlo

6. 'être lent comme une tortue' (*dobesedno: biti počasen kot želva*)

= être vraiment lent

- biti počasen kot polž
= zelo počasen

NE VSEBUJE ŽIVALI

1. 'appeler un chat un chat' (*dobesedno: imenovati mačko, mačka*)

= ne pas avoir peur d'appeler les choses par leur nom, de dire les choses telles qu'elles sont, en toute franchise

- reči bobu bob
= videti stvar takšno kot je v resnici in se sprijazniti z njo

2. 'bon chien chasse de race' (*dobesedno: dober pes lovi pasmo*)

= les enfants héritent des qualités ou des défauts de leurs parents

- jabolko ne pade daleč od drevesa
= kadar so otroci zelo podobni svojim staršem ali prednikom (videz, značajske lastnosti, spretnosti, sposobnosti).

3. 'brebis comptées, le loup les mange' (*dobesedno: preštete ovce, volk jih je*)

= on n'est jamais à l'abri d'un accident, malgré les précautions prises

- nesreča nikoli ne počiva
= nesreča se lahko zgodi kadarkoli, kjerkoli, pred njo nismo nikoli zares varni

4. 'traiter quelqu'un comme un chien' (*dobesedno: ravnati s kom kot s psom*)

= Se comporter avec quelqu'un de manière grossière et irrespectueuse

- delati s kom kot z živino
= zelo surovo ravnati s kom

5. 'pauvre comme un rat d'église' (*dobesedno: reven kot cerkvena podgana*)

= être vraiment pauvre

- reven kot Lahov koš
= zelo reven

6. 'donner sa langue au chat' (*dobesedno: dati svoj jezik mački*)

= abandonner une réflexion

- beseda mu/ji je ostala na jeziku
= ne povedati, kar si misliš

FRAZEMI S »KLJUČNO SESTAVINO« 'deli telesa'

POPOLNA FRAZEOLŠKA EKVIVALENCA

Pod **popolno frazeološko ekvivalenco** sem uvrstila francoske frazeme, katerim sem v slovenskem jeziku našla popolno ekvivalenco. To so frazemi, katerih prevod iz francoskega v slovenski jezik, bi imel dobeseden prevod. V ekvivalenčnem frazemu se torej ohrani pomen frazema ter uporabljen del telesa.

- 1. 'ferme ta gueule'**
 - zapri usta / gobec
- 2. 'avoir une langue pointue'**
 - imeti oster jezik
- 3. 'arriver les mains vides'**
 - priti praznih rok
- 4. 'être tombé sur la tête'**
 - pasti na galvo
- 5. 'perdre la tête'**
 - izgubiti glavo
- 6. 'avoir la tête dure'**
 - imeti trdo glavo
- 7. 'avoir le mot au bout de sa langue'**
 - imeti besedo na koncu jezika
- 8. 'compter sur les doigts d'une main'**
 - prešteti na prste ene roke
- 9. 'avoir deux mains gauches'**
 - imeti dve levi roki
- 10. 'avoir une pierre à la place du coeur'**
 - imeti kamen na mestu srca

DELNA FRAZEOLŠKA EKVIVALENCA

Pod **delno frazeološko ekvivalenco** sem uvrstila francoske frazeme, katerim v slovenskem jeziku nisem uspela najti popolne ekvivalence, temveč le delno. To so frazemi, katerih prevod iz francoskega v slovenski jezik, ne bi imel dobreseden. V ekvivalenčnem frazemu se torej ohrani pomen frazema ter uporabljen del telesa, vendar se ekvivalenčni frazem delno modificira.

1. 'avoir la tête dans les étoiles'

- imeti glavo v oblakih

Tabela 9: Prikaz delno modificiranega frazema 'avoir la tête dans les étoiles'

beseda uporabljena v francoskem jeziku	dobeseden prevod besede iz francoskega frazema	beseda uporabljena v slovenskem frazemu
dans les étoiles	v zvezdah	v oblakih

2. 'se creuser la tête'

- beliti si glavo

Tabela 10: Prikaz delno modificiranega frazema 'se creuser la tête'

beseda uporabljena v francoskem jeziku	dobeseden prevod besede iz francoskega frazema	beseda uporabljena v slovenskem frazemu
creuser	(iz)kopati	beliti

3. 'ne plus savoir où donner de la tête'

- izgubiti (lastno) glavo

Tabela 11: Prikaz delno modificiranega frazema 'ne plus savoir où donner de la tête'

beseda uporabljena v francoskem jeziku	dobeseden prevod besede iz francoskega frazema	beseda uporabljena v slovenskem frazemu
où donner	kam dasti	izgubiti

4. 'avoir la tête sur les épaules'

- imeti glavo na pravem mestu

Tabela 12: Prikaz delno modificiranega frazema 'avoir la tête sur les épaules'

beseda uporabljena v francoskem jeziku	dobeseden prevod besede iz francoskega frazema	beseda uporabljena v slovenskem frazemu
l'épaule	rama	pravo mesto

5. 'donner un coup de main'

- ponuditi roko

Tabela 13: Prikaz delno modificiranega frazema 'donner un coup de main'

beseda uporabljena v francoskem jeziku	dobeseden prevod besede iz francoskega frazema	beseda uporabljena v slovenskem frazemu
un coup	udarec	ponuditi

6. 'changer de main'

- iz roke v roko

Tabela 14: Prikaz delno modificiranega frazema 'changer de main'

beseda uporabljena v francoskem jeziku	dobeseden prevod besede iz francoskega frazema	beseda uporabljena v slovenskem frazemu
changer	zamenjati	iz - v

7. 'mettre la main à la poche'

- seči z roko v žep

Tabela 15: Prikaz delno modificiranega frazema 'mettre la main à la poche'

beseda uporabljena v francoskem jeziku	dobeseden prevod besede iz francoskega frazema	beseda uporabljena v slovenskem frazemu
mettre	dati	seči

NIČTA FRAZEOLOŠKA EKVIVALENCA

Pod **ničto frazeološko ekvivalenco** sem uvrstila francoske frazeme, katerim v slovenskem jeziku nisem uspela najti nikakršne ekvivalence. To so frazemi, ki jih v primeru prevoda iz francoskega v slovenski jezik in obratno, ne bi uspela prevesti, saj med njimi ni nikakršne ekvivalence. V ekvivalenčnem frazemu se je torej ohranil pomen frazema, vendar se poimenovanje za uporabljen del telesa več ne ujema z izvirnim frazemom.

1. ‘dormir sur ses deux oreilles’ (dobesedno: spati na obeh ušesih)

= dormir profondément / tranquillement

- spati kot top
= imeti trden spanec, spati mirno

2. ‘casser les pieds à quelqu'un’ (dobesedno: zlomiti stopala nekoga)

= ennuyer quelqu'un

- iti nekomu na živce / na jetra
= dražiti koga, povzročati komu nejevoljo

3. ‘avoir la dent dure’ (dobesedno: imeti trde zobe)

= tenir des propos agressifs envers quelqu'un

- imeti oster jezik
= biti odrezav, napadalen

4. ‘avoir le coeur sur la main’ (dobesedno: imeti srce na roki)

= être généreux

- položiti roko na srce
= biti odkrit

5. ‘casser la tête de quelqu'un’ (dobesedno: zlomiti glavo nekoga)

= fatiguer quelqu'un par des paroles incessantes

- iti nekomu na živce
= dražiti koga, povzročati komu nejevoljo

FRAZEMI S »KLJUČNO SESTAVINO« 'barve'

POPOLNA FRAZEOLŠKA EKVIVALENCA

Pod **popolno frazeološko ekvivalenco**, sem uvrstila francoske frazeme, katerim sem v slovenskem jeziku našla popolno ekvivalenco. To so frazemi, ki če bi jih prevedli iz francoskega v slovenski jezik, bi imeli dobeseden prevod. V ekvivalenčnem frazemu se je torej ohranil pomen frazema ter uporabljena barva.

1. BLANC

'c'est écrit noir sur blanc'

- napisano je črno na belem

'passer une nuit blanche'

- preživeti belo noč

2. NOIR

'travailler au noir'

- delati na črno

'avoir une caisse noire'

- imeti črno skrinjico

'avoir un humour noir'

- imeti črni humor

'acheter au marché noir'

- kupovati na črnem trgu

'connaître la magie noire'

- poznati črno magijo

3. ROUGE

'se fâcher tout rouge'

- biti ves rdeč od jeze

DELNA FRAZEOLŠKA EKVIVALENCA

Pod **delno frazeološko ekvivalenco**, sem uvrstila francoske frazeme, katerim v slovenskem jeziku nisem uspela najti popolne ekvivalence, temveč le delno. To so frazemi, ki če bi jih prevedli iz francoskega v slovenski jezik, ne bi imeli dobesednega prevoda. V ekvivalenčnem frazemu se je torej ohranil pomen frazema ter uporabljena žival, vendar se je ekvivalenčni frazem delno modificiral.

1. BLANC

'être blanc comme un linge'

- biti bel kot stena

Tabela 16: Prikaz delno modificiranega frazema 'être blanc comme un linge'

beseda uporabljena v francoskem jeziku	dobeseden prevod besede iz francoskega frazema	beseda uporabljena v slovenskem frazemu
un linge	perilo	stena

'le manteau blanc'

- bela odeja

Tabela 17: Prikaz delno modificiranega frazema 'le manteau blanc'

beseda uporabljena v francoskem jeziku	dobeseden prevod besede iz francoskega frazema	beseda uporabljena v slovenskem frazemu
un manteau	plašč	odeja

2. NOIR

'broyer du noir'

- biti črnogled

Tabela 18: Prikaz delno modificiranega frazema 'broyer du noir'

beseda uporabljena v francoskem jeziku	dobeseden prevod besede iz francoskega frazema	beseda uporabljena v slovenskem frazemu
broyer	(z)mleti	biti

‘noir de monde’

- vse črno jih je

Tabela 19: Prikaz delno modificiranega frazema 'noir de monde'

beseda uporabljena v francoskem jeziku	dobeseden prevod besede iz francoskega frazema	beseda uporabljena v slovenskem frazemu
monde	ljudi	jih

3. ROUGE

‘code rouge’

- rdeč alarm

Tabela 20: Prikaz delno modificiranega frazema 'code rouge'

beseda uporabljena v francoskem jeziku	dobeseden prevod besede iz francoskega frazema	beseda uporabljena v slovenskem frazemu
code	koda	alarm

NIČTA FRAZEOLŠKA EKVIVALENCA

Pod **ničto frazeološko ekvivalenco**, sem uvrstila francoske frazeme, katerim v slovenskem jeziku nisem uspela najti nikakršne ekvivalence. To so frazemi, ki jih v primeru prevoda iz francoskega v slovenski jezik in obratno, ne bi uspela prevesti, saj med njimi ni nikakršne ekvivalence. V ekvivalenčnem frazemu se je torej ohranil pomen frazema, vendar se poimenovanje barve več ne ujema z izvirnim frazemom.

1. BLANC

‘se faire des cheveux blancs’ (dobesedno: delati si bele lase)

= s'inquiéter

- delati si sive lase
= delati si skrbi

2. NOIR

‘être noir’ (dobesedno: biti črn)

= être ivre (alcohol)

- biti v rožicah
= biti vinjen oz. alkoholiziran

3. ROUGE

‘être sur la liste rouge’ (dobesedno: biti na rdeči listi)

= une liste des suspects ou indésirables

- biti na črni listi
= seznam osumljenih, nezaželenih oseb

Francosko - slovenski SLOVAR:

A

AIGLE subst. masc. ou fém.

avoir des yeux d'aigle - imeti skolje oko

AGNEAU subst. masc.

doux comme un agneau - krotek kot jagnje

B

BLANC adj. et subst.

c'est écrit noir sur blanc - napisano je črno na belem

être blanc comme un linge - biti bel kot stena

le manteau blanc - bela odeja

se faire des cheveux blancs - delati si sive lase

un film en noir et blanc - črno-beli film

une nuit blanche bela noč

BREBIS subst. fém.

brebis comptées, le loup les mange - nesreča nikoli ne počiva

C

CHAT subst. masc.

acheter chat en poche - maček v žaklju

appeler un chat un chat - reči bobu bob

avoir un chat dans la gorge - imeti žabo v grlu

donner sa langue au chat - beseda mu / ji je ostala na jeziku

quand le chat n'est pas là, les souris dansent - kadar mačke ni doma, miši plešejo

s'entendre comme chien et chat - razumeta se kot pes in mačka

CANARD subst, masc. et adj.

avoir froid de canard - zebe me kot psa

CHIEN subst. masc.

bon chien chasse de race - jabolko ne pade daleč od drevesa

chien en vie vaut mieux que lion mort - boljše vrabec v roki kot golob na strehi

chien qui aboie ne mord pas - pes, ki laja ne grize

s'entendre comme chien et chat - razumeta se kot pes in mačka

traiter quelqu'un comme un chien - delati s kom kot z živino

COEUR subst. masc.

avoir le coeur sur la main - dati roko na srce

avoir une pierre à la place du coeur - imeti kamen na mestu srca

COCHON adj. et nom

salle comme un cochon - umazan kot pujs / prašič

D

DENT subst. fém.

casser les pieds à quelqu'un - imeti oster jezik

DOIGT subst. masc.

compter sur les doigts d'une main - prešteti na prste ene roke

E

ÉLÉPHANT subst. masc.

avoir une mémoire d'éléphant - imeti spomin kot slon

F

FOURMI subst. fém.

faire un travail de fourmi - delaven kot mravlja

G

GUEULE subst. fém.

ferme ta gueule - zapri usta / gobec

H

I

J

K

L

LANGUE subst. fém

avoir le mot au bout de sa langue - imeti besedo na koncu jezika

avoir une langue pointue - imeti oster jezik

LION subst. masc.

chien en vie vaut mieux que lion mort - boljše vrabec v roki kot golob na strehi

LOUP subst. masc.

brebis comptées, le loup les mange - nesreča nikoli ne počiva

les loups ne se mangent entre eux - vrana vrani ne izključe oči

LOIR subst. masc.

dormir comme un loir - spati kot polh

M

MAIN subst. fém.

arriver les mains vides - priti praznih rok

avoir deux mains gauches - imeti dve levi roki

avoir le coeur sur la main - položiti roko na srce

changer de main - iz roke v roko

compter sur les doigts d'une main - prešteti na prst ene roke

donner un coup de main - ponuditi roko

mettre la main à la poche - seči z roko v žep

N

NOIR adj. et subst.

acheter au marché noir - kupiti na črnem trgu

avoir un humour noir - imeti črn humor

avoir une caisse noire - imeti črna skrinjico

broyer du noir - biti črnogled

c'est écrit noir sur blanc - napisano je črno na belem

connaître la magie noire - poznati črna magija

être noir - biti v rožicah

travailler au noir - delati na črno

un film en noir et blanc - črno-beli film

noir de monde - vse črno jih je

O

OISEAU subst. masc.

être libre comme un oiseau - biti svoboden kot ptica

OREILLE subst. fém.

dormir sur ses deux oreilles - spati kot top

P

PERROQUET subst. masc.

répéter comme un perroquet - ponavljati kot papiga

PIED subst. masc.

casser les pieds à quelqu'un - iti nekomu na živce / na jetra

PAON subst. masc.

être fier comme un paon - prevzeten kot pav

Q

R

RAT subst. masc.

pauvre comme un rat d'église - reven kot Lahov koš

rat de bibliothèque - knjižni molj

ROUGE adj., adv. et subst.

code rouge - rdeč alarm

être sur la liste rouge - biti na črni listi

se fâcher tout rouge - biti ves rdeč od jeze

S

SARDINE subst. fém.

être serrés comme des sardines - biti nagneten kot sardine

SOURIS subst. fém.

quand le chat n'est pas là, les souris dansent - kadar mačke ni doma, miši plešejo

SINGE subst. masc.

faire le singe - biti kot opica

T

TÊTE subst. fém.

avoir la tête dans les étoiles - imeti glavo v oblakih

avoir la tête dure - imeti trdo glavo

avoir la tête sur les épaules - imeti glavo na pravem mestu

casser la tête de quelqu'un - iti nekomu na živce

être tombé sur la tête - pasti na glavo

ne plus savoir où donner de la tête - izgubiti (lastno) glavo

perdre la tête - izgubiti glavo

se creuser la tête - beliti si glavo

TAUPE subst. fém.

être myope comme une taupe - slep kot krt

TORTUE subst. fém.

être lent comme une tortue - počasen kot polž

U

V

W

X

Y

Z

METODOLOGIJA

Raziskovalna naloga je teoretična, saj temelji na preučevanju literarnih virov ter za njo ni bilo izvedeno nobeno eksperimentalno delo.

Pri delu sem uporabila metodo primerjanja, pri kateri sem se upirala na ekvivalenčni model primerjave frazemov. Zbrane frazeme sem razporedila v tri kategorije, in sicer po načelu skupne nadpomenke 'živali', 'deli telesa', 'barve' (pri barvah sem se osredotočila na tri barve, ki so tako v francoskih in slovenskih frazemih najštevilčnejše zastopane: *blanc* oz. bela, *noir* oz. črna in *rouge* oz. rdeča). Te tri kategorije sem nato še podrobneje razdrobila z opiranjem na prej omenjeno tristopenjsko metodologijo - ekvivalenčni model primerjave frazemov, kjer sem frazeme med popolno, delno in ničto frazeološko ekvivalenco razdelila glede na to ali se pomen ekvivalenčnega frazema ohrani glede na izvorni frazem, ali pride do delne modifikacije in ali ekvivalenčni frazem ohrani ključno besedo (žival, del telesa ali barvo).

Pri zbiranju in analiziranju frazemov sem se osredotočila predvsem na to, da bi za prikaz izbrala frazeme, ki so bolj poznani med vsemi generacijami ljudi in tako širše dostopni javnosti.

RAZPRAVA

Zbrane frazeme sem razporedila v tri kategorije, in sicer po načelu »ključne sestavine« 'živali', 'deli telesa', 'barve' (pri barvah sem se osredotočila na tri barve, ki so tako v francoskih in slovenskih frazemih najštevilčnejše zastopane: *blanc* oz. bela, *noir* oz. črna in *rouge* oz. rdeča). Te tri kategorije sem nato še podrobneje razdrobila z opiranjem na prej omenjeno tristopenjsko metodologijo - ekvivalenčni model primerjave frazemov, kjer sem frazeme med popolno, delno in ničo frazeološko ekvivalenco razdelila glede na to ali se pomen ekvivalenčnega frazema ohrani glede na izvorni frazem, ali pride do delne modifikacije in ali ekvivalenčni frazem ohrani ključno besedo (žival, del telesa ali barvo).

Glede na analitično primerjavo med francoskimi in slovenskimi frazemi sem lahko ugotovila, da se frazemi obeh jezikov velikokrat popolnoma ujemajo - popolna frazeološka ekvivalenca, kjer gre za dobeseden prevod iz francoskega jezika v slovenski jezik in obratno, pri tem se v celoti ohrani pomen, prav tako pa enaka ostane »ključna sestavina«. To ugotovitev sem pripisala predvsem jezika skupni jezikovni družini imenovani '*indoevropski jeziki*'. Prav tako lahko potegnemo več vzporednic med slovensko in francosko kulturo, kar bi pojasnilo podobno oz. enako poimenovanje nekaterih občutkov ali karakterjev, kot npr. v obeh kulturah rdečo barvo povezujemo z občutkom jeze in agresije ('*se fâcher tout rouge*' - biti ves rdeč od jeze) ali pa občutek svobode pripisujemo pticam ('*être libre comme un oiseau*' - biti svoboden kot ptica).

Manj je delnih ujemanj - delna frazeološka ekvivalenca, kjer se pomen in »ključna sestavina« ohranita vendar se frazem delno modificira. To ugotovitev lahko podprem s tem, da imata jezika skupne korenine v *indoevropskem jeziku*, vendar sta se na neki stopnji razvoja ločila in se začela razvijati po svoje. Tako sta ohranila neke skupne značilnosti, nekatere pa povsem izgubila. To lahko pokažemo na primeru kako jezika s frazemi prikažeta človekovo zasanjanost ('*avoir la tête dans les étoiles*' - imeti glavo v oblakih), francoski jezik temu pravi »imeti glavo v zvezdah«, slovenski jezik pa »imeti glavo v oblakih«.

Prav tako pa lahko pri primerjavi frazemov zasledimo veliko neujemanj oz. niče frazeološke ekvivalence, kjer se pomen frazema sicer še zmeraj ohrani, vendar se spremeni »ključna sestavina« oz. »ključna sestavina« sploh več ni prisotna. To ugotovitev sem pripisala predvsem različni jezikovni skupini obeh jezikov, pri čemer slovenščina spada pod *slovansko jezikovno skupino*, francoski jezik pa pod *romansko jezikovno skupino*. Kar pomeni, da sta se jezika na neki razvojni stopnji ločila in se začela razvijati vsak v svojo smer pri čemer izgubila nekatere skupne točke in tako razvila različno poimenovanje občutkov ali karakterjev, kot npr. v navedenih jezikih različno poimenujemo pomanjkanje denarja ('*pauvre comme un rat d'église*' - reven kot Lahov koš).

VREDNOTENJE HIPOTEZ

H1: Glede na to, da jezika ne spadata v isto jezikovno skupino (francoščina - romanski jezik, slovenščina - slovanski jezik), med izbranimi frazemi, v nobeni izmed kategorij (živali, deli telesa, barve), ne bo moč najti popolne frazeološke ekvivalence oz. bo zelo redka.

Hipoteze ne morem potrditi, temveč jo lahko ovržem. Kljub temu, da jezika spadata v različni jezikovni skupini, ima skupna jezikovna družina (indoevropska jezikovna družina) dovolj velik vpliv, da med frazemi obeh jezikov najdemo veliko popolnih frazeoloških ekvivalenc v vseh treh kategorijah ('živali', 'deli telesa', 'barve').

H2: Največ primerov popolne frazeološke ekvivalence bo moč najti v kategoriji 'barv', saj je pomen barv po vsem svetu skorajda univerzalen (rdeče - agresija / jeza, pomembno, itd.).

Hipoteze ne morem ne potrditi ne ovreči. Res je bilo v kategoriji 'barve' moč najti veliko popolnih frazeoloških ekvivalenc, kar lahko pripišemo skorajda univerzalnemu pripisovanju lastnosti določenim barvam. Vendar je bilo moč opaziti prav tako veliko število popolnih frazeoloških ekvivalenc v ostalih dveh kategorijah 'živali' in 'deli telesa'.

Hipotezo, bi lahko potrdila in rekla, da je bilo največ popolnih frazeoloških ekvivalenc opaznih v kategoriji 'barve', vendar bi ta izjava temeljila na induktivnem načinu sklepanja, saj pri nobeni izmed navedenih treh kategorij nisem obdelala vseh poznanih frazemov. Zatorej zagotovo ne morem vedeti, ali morda ne bi bilo moč najti več popolnih frazeoloških ekvivalenc v kategoriji 'živali'.

H3: Največ delnih in ničtih frazeoloških ekvivalenc bo moč najti v kategoriji 'živali', saj v različnih kulturah, živalim pripisujemo različne lastnosti.

- primer: **'rat de bibliothèque'** in **'knjižni molj'**
= v francoskem jezikoslovju goreče navdušenje nad branjem pripisujejo podganam, v slovenskem jezikoslovju pa moljem

Hipoteze ne morem ne potrditi ne ovreči. Podobno kot v hipotezi številka 2 je na podlagi induktivnega sklepanja res mogoče hipotezo potrditi in reči, da je moč najti največ delnih in ničtih frazemov prav v kategoriji 'živali', vendar tega zagotovo ne moremo trditi.

- primer potrditve: **'rat de bibliothèque'** in **'knjižni molj'**
(v francoskem primeru frazema je podgana tista žival, ki lahko med drugim prebiva v knjižnici in se hrani s stranmi knjig, v slovenski različici pa omenjamo molja kot tistega, ki se hrani s knjigami - oba frazema ponazarjata veliko navdušenost nad prebiranjem knjig)
- primer ovržbe: **'être libre comme un oiseau'** in **'biti svoboden kot ptica'**
(v obeh primerih je ptica navedena kot tista žival, ki leta prosto in svobodno)

ZAKLJUČEK

Nalogo lahko sklenemo z nekaj ugotovitvami, ki jih delo prinaša. V prvem delu se posvečam teoretičnemu delu naloge; frazeologiji kot jezikoslovni vedi ter terminologiji oz. poimenovanju osnovne enote. Prav tako ob pregledu frazeologije, kakor je obravnavana v slovenskem in francoskem jezikoslovju, iščem vzporednice med le-tema. Pri raziskavi sem preučila tudi različne definicije osnovne frazeološke enote, ki sem jih nato med seboj primerjala, kjer je bilo to mogoče. Zmeraj primerjava ni bila mogoča, saj ni veliko neposrednih povezav med slovenskim in francoskim jezikom. To lahko pripišemo jezikovnim (in verjetno tudi jezikoslovnim) stikom med obema jezikoma, ki so bili tudi v preteklosti manj pogosti kot npr. med slovenščino, nemščino in ruščino. Ker pa vendarle gre za skupen širši jezikovni prostor in oba jezika spadata v isto jezikovno družino (indoevropski jezik), sem naletela tudi na nekaj podobnosti med obema jezikoma.

V drugem delu naloge se posvečam metodologiji, po kateri sem kasneje v nalogi tudi analizirala in primerjala francoske in slovenske frazeme. Pri delu sem uporabila metodo primerjanja, pri kateri sem se upirala na ekvivalenčni model primerjave frazemov. Zbrane frazeme sem razporedila v tri kategorije, in sicer po načelu skupne nadpomenke 'živali', 'deli telesa', 'barve' (pri barvah sem se osredotočila na tri barve, ki so tako v francoskih in slovenskih frazemih najštevilčnejše zastopane: *blanc* oz. bela, *noir* oz. črna in *rouge* oz. rdeča). Te tri kategorije sem nato še podrobneje razdrobila z opiranjem na prej omenjeno tristopenjsko metodologijo - ekvivalenčni model primerjave frazemov, kjer sem frazeme med popolno, delno in ničto frazeološko ekvivalenco razdelila glede na to ali se pomen ekvivalenčnega frazema ohrani glede na izvorni frazem, ali pride do delne modifikacije in ali ekvivalenčni frazem ohrani ključno besedo (žival, del telesa ali barvo).

Glede na analitično primerjavo med francoskimi in slovenskimi frazemi sem lahko ugotovila, da se kljub različni jezikovni skupini (francoščina - romanski jezik in slovenščina - slovanski jezik), a enaki jezikovni družini (indoevropski jeziki), frazemi obeh jezikov velikokrat popolnoma ujemajo - popolna frazeološka ekvivalenca, kjer gre za dobesečen prevod iz francoskega jezika v slovenski jezik in obratno, pri tem se v celoti ohrani pomen, prav tako pa enaka ostane »ključna sestavina«. Manj je delnih ujemanj - delna frazeološka ekvivalenca, kjer se pomen in »ključna sestavina« ohranita vendar se frazem delno modificira. Prav tako lahko pri primerjavi frazemov zasledimo veliko neujemanj oz. ničte frazeološke ekvivalence, kjer se pomen frazema sicer še zmeraj ohrani, vendar se spremeni »ključna sestavina« oz. »ključna sestavina« sploh več ni prisotna.

Francosko - slovenski frazeološki slovar, ki je nastal kot končni izdelek analitične primerjave francoskih in slovenskih frazemov, je po obsegu skromen in predstavlja le vzorec slovarja ter je tako namenjen le boljšemu pregledu primerjanih frazemov obeh jezikov.

Menim, da je namen naloge izpolnjen, saj naloga prinaša vzpostavitev francoske in slovenske frazeologije s teoretičnega vidika ter izpostavlja tako nekatere skupne točke kot tudi razlike med obema. Prav tako menim, da je cilj naloge dosežen s tem, da je podrobneje izpostavljena primerjava francoskih in slovenskih frazemov v izbranih kategorijah.

IZBOLJŠAVA NALOGE

Svojo raziskovalno nalogo bi predvsem lahko izboljšala v tej meri, da bi za primerjavo med francoskimi in slovenskimi frazemi porabila več časa in tako primerjavo razširila do te mere, da bi lahko bolje vrednotila svoje hipoteze in prišla do novih spoznanj.

Prav tako bi lahko v teoretičnem delu naloge za svoje raziskovanje uporabila več virov, kar bi mi omogočilo podrobnejši vpogled v »svet« frazeologije in terminologije obeh jezikov (francoskega in slovenskega).

Z malo več domiselnosti bi lahko svojo raziskovalno nalogo spremenila v nalogo z raziskovalnim delom in s tem prav tako dobila širši vpogled v razumevanje frazemov med svojimi vrstniki razumevanje frazemov v jeziku druge jezikovne skupine (francoski jezik).

DRUŽBENA ODGOVORNOST

Pri kakršnikoli raziskavi so načela družbene odgovornosti izjemno pomembna, saj moramo drug drugega spoštovati in ravnati odgovorno. Pri raziskovalni nalogi je družbena odgovornost igrala pomembno / vodilno vlogo predvsem z vidika etičnega obnašanja. Poleg načela pravičnosti, celovitosti in poštenosti sem morala upoštevati tudi etična načela izrabljanja virov. Pri nalogi ni bilo izvedeno nobeno eksperimentalno delo, zaradi tega raziskovalno delo ne more kršiti nobenih načel, do katerih kršitve bi lahko prišlo ob izvedenem eksperimentalnem delu: kršenje anonimnosti in s tem zaščite osebnih podatkov, v delo ni bilo vključenih nobenih udeležencev, ki bi lahko bili proti svoji volji prisiljeni v reševanje anket itd., raziskava prav tako ni niti fizično ali psihično škodljiva. Raziskovalna naloga spoštuje vladavino prava in mednarodne norme obnašanja, saj v njej ni kršena nobena človekova pravica. Vse pridobljene informacije so bile uporabljene izključno za namene raziskav. V raziskovalni nalogi sem upoštevala vsa načela družbene odgovornosti tako do ravnanja in obravnavanja posameznika kot družbe. Rezultati raziskave lahko posamezniku in družbi pomagajo bolje razumeti frazeme, ki jih lahko (po ugotovljenem) velikokrat kar dobesedno prevedemo iz izvirnega v želen jezik, s tem pripomorejo tudi k boljšemu razumevanju dveh različnih kultur (francoske in slovenske kulture).

VIRI IN LITERATURA

- BABIČ, S. 2008. Minimalni frazemi v slovenščini. Ljubljana: Slavistično društvo.
- BÁRDOSI, V. 1999. Entre fil d'Ariane et tonneau de Danaïdes. Paris: Revue d'Étude françaises.
- BLAŽEVAC, K. 1992. Hrvatsko francuski frazeološki rječnik: Dictionnaire phraséologique croate français. Zagreb: Zavod za lingvistiku Filozofskega fakulteta Sveučilišta u Zagreb.
- GANTAR, P. 2007. Stalne besedne zveze v slovenščini: korpusni pristop. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- GONZALEZ REY, I. 2002. La phraséologie du français. Toulouse: Presses Universitaires du Mirail.
- GRECIANO, G. 2000: Phraséologie, ses co(n)textes et contrastes [on-line]. Dostopno naspletnem naslovu: http://cvc.cervantes.es/lengua/paremia/pdf/009/011_greciano.pdf, [10.12.2019].
- GROSS, G. 1996. Les expressions figées en français : noms composés et autres locutions. Paris: Orphys.
- GROSS, M. 1982: Une classification des phrases « figées » en français [on-line]. Dostopno naspletnem naslovu: <http://id.erudit.org/iderudit/602492ar>, [12.01.2020].
- JAKOP, N. 2005. Pragmatična frazeologija. Zbirka Linguistica et philologica 14. Kjubljana: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU.
- KRŽIŠNIK, E. 1988: Frazeologija v moderni. Magistrsko delo. Ljubljana: Filozofska fakulteta.
- KRŽIŠNIK, E. 1998. Frazeologija pri pouku slovenščine kot tujega jezika. Ljubljana: Oddelek za slovenske jezike in književnosti Filozofske fakultete v Ljubljani.
- KRŽIŠNIK, E. 2010. Idiomska beseda ali frazeološka enota. Ljubljana: Filozofska fakulteta.
- NÁRAY-SZABÓ, M. 2002: Quelques remarques sur la définition de phrasème [on-line]. Dostopno naspletnem naslovu: http://cief.elte.hu/sites/default/files/06naray_szabo.pdf, [23.12.2019].
- NEDELKO, V. 2006: Frazeologija pri prevajanju umetnostnih besedil: izdelava teorije prevajanja frazemov in frazeoloških ponovitev s pomočjo opisa in klasifikacije nemških frazemov in njihovih prevodov ob primeru romana Pločevinasti boben avtorja Günterja Grassa. Magistrsko delo. Ljubljana: Filozofska fakulteta.
- NEZNAN AVTOR. 2017: Expressions liées au corps humain. [on-line]. Dostopno naspletnem naslovu: <https://www.francaisfacile.com/exercices/exercice-francais-2/exercice-francais-70191.php>, [20.12.2019].

- NEZNAN AVTOR. 2019: Larousse: Dictionnaire de français.[on-line]. Dostopno naspletnem naslovu: <https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais-monolingue>, [12.01.2020].
- NEZNAN AVTOR. 2020: Expressions de langue française [on-line]. Dostopno naspletnem naslovu: <http://www.linternaute.fr/expression/>, [27.01.2020].
- RAT, M. 1957. Dictionnaire des locutions françaises. Paris: Libraire Larousse.
- REY, A., S, CHANTREAU. 1994: Dictionnaire des expressions et locutions. Paris: Le Robert.
- SKAYEM, H. 2019: Proverbes français expliqués: Les animaux. [on-line]. Dostopno naspletnem naslovu: <https://www.espacefrancais.com/proverbes-expliques-les-animaux/>, [02.02.2020].
- TOPORIŠIČ, J. 1974: K izrazju in tipologiji slovenske frazeologije. Jezik in slovstvo 8. 273 – 279.